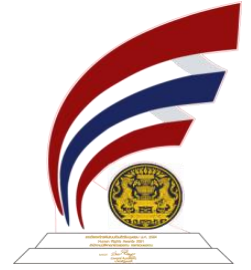

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์องค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน

ประเภทองค์กรภาครัฐ ประจำปี 2565

คุณสมบัติองค์กรผู้สมัคร

1. ประเภทองค์กร แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ระดับจังหวัด ครอบคลุมการบริหารทั้งจังหวัด

1.2 ระดับหน่วยงานภาครัฐระดับกรมหรือเทียบเท่า แบ่งได้ ดังนี้

1.2.1 หน่วยงานภาครัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร เช่น

- (1) ส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า
- (2) องค์การมหาชน
- (3) องค์กรรูปแบบใหม่ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย
- (4) หน่วยบริการที่เป็นรูปแบบพิเศษ

1.2.2 หน่วยของรัฐรูปแบบอื่น ได้แก่

- (1) หน่วยธุรการขององค์การของรัฐที่เป็นอิสระ¹
- (2) หน่วยงานที่ใช้อำนาจของรัฐแต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ เช่น สภาวิชาชีพ สถาบันภายใต้มูลนิธิ

นิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle – SPV)

1.3 ระดับหน่วยงานในพื้นที่หรือเทียบเท่า เช่น

- (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) ราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นต้นสังกัดในส่วนกลาง
- (3) ราชการส่วนกลางซึ่งตั้งในภูมิภาค ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการที่เป็นต้นสังกัดในส่วนกลาง

2. องค์กรที่สมัครและผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินชั้น **A** และชั้น **B** จะต้องยินยอมในการเปิดเผยรายชื่อต่อสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน

3. หากคะแนนถึงเกณฑ์การตรวจประเมิน Site Visit Review องค์กรผู้รับการประเมินต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอก เอกสาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินสามารถตรวจประเมินทั้งในรูปแบบ Onsite และ/หรือ Online

4. หากได้รับคัดเลือกเป็นองค์กรต้นแบบสิทธิมนุษยชน องค์กรจะต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอด ขยายผล และต่อยอดความเป็นองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนแก่องค์กรอื่น ๆ ต่อไป

5. องค์กรที่เคยได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนแล้ว หากประสงค์จะสมัครเข้าร่วมประกวด จะต้องนำเสนอโครงการที่ไม่ซ้ำกับที่เคยเสนอหรือหากเป็นโครงการเดิมต้องแสดงให้เห็นถึงการขยายผลต่อยอดจากงานเดิม

¹ <https://po.opdc.go.th/content/MzM>

นิยามศัพท์

ประกาศ/แถลงนโยบาย หมายถึง คำอธิบายหรือถ้อยแถลงที่ผู้อำนวยการแจ้งให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรทราบอย่างเป็นทางการ

แผนฯ หมายถึง แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562 - 2565) หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565)

คุณค่ากับผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง การได้รับการตอบสนองความมั่นคงในปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจหรือกระตุ้นในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดกำลังใจ เต็มใจที่จะปฏิบัติงาน มีความสุขในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ผลงานมีประสิทธิภาพ

เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน หมายถึง การจัดทำมาตรการ กลไก วิธีการในการปกป้องมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินงานขององค์กรทั้งภายในและภายนอก และหากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีกลไกในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

ชั้น A สิทธิมนุษยชนในองค์กร 100 คะแนน น้ำหนักร้อยละ 70 (ประเมินตนเอง) แบ่งเป็น 3 มิติ

(1) มิติตัวชี้วัดด้านโครงสร้าง (Structural Indicator) : แสดงถึงความตั้งใจหรือเจตจำนงในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น โดยการยอมรับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

หลักเกณฑ์การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	คะแนนเต็ม	รายละเอียด		
1	การประกาศหรือแถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน (เต็ม 15 คะแนน)			
1.1 ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ประกาศ/แถลงนโยบายขององค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชน เพื่อแสดงถึงความตั้งใจหรือเจตจำนงในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้นให้บุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กรทราบ โดยสามารถระบุความเชื่อมโยงกับด้านหรือกลุ่มภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	5	มีการประกาศ/แถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน	มีการประกาศ/แถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร	มีการประกาศ/แถลงนโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน โดยระบุความเชื่อมโยงกับแผนฯ และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร
1.2 สมาชิกในองค์กรมีความเห็นชอบร่วมกันต่อประกาศ/คำแถลงนโยบายเคารพสิทธิมนุษยชนขององค์กร	5	สมาชิกในองค์กรมีความเห็นชอบร่วมกัน แต่ไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ความเห็นชอบร่วมกัน	สมาชิกในองค์กรมีความเห็นชอบร่วมกัน และสามารถแสดงหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างน้อยร้อยละ 20 ของบุคลากรทั้งหมด	สมาชิกในองค์กรทุกระดับ มีความเห็นชอบร่วมกัน และสามารถแสดงหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรมากกว่าร้อยละ 20 ของบุคลากรทั้งหมด
1.3 มีการเผยแพร่ประกาศ/คำแถลงนโยบายขององค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรภายในองค์กรและภายนอกองค์กรทราบโดยสื่อสารต่อสาธารณะ ผ่านสื่อต่าง ๆ	5	องค์กร เผยแพร่ประกาศ/คำแถลงฯ แก่บุคลากรภายในองค์กรทราบ	องค์กรมีการเผยแพร่ประกาศ/คำแถลงฯ แก่บุคลากรภายในองค์กรและสื่อสารต่อสาธารณะทราบผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างน้อย 2 ช่องทาง	องค์กรมีการเผยแพร่ประกาศ/คำแถลงฯ แก่บุคลากรภายในองค์กรทราบ และสื่อสารต่อสาธารณะทราบผ่านสื่อต่าง ๆ มากกว่า 2 ช่องทาง

หลักเกณฑ์การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
2	การกำหนดผู้รับผิดชอบเฉพาะในการดำเนินงานกำกับ การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (เต็ม 10 คะแนน)			
2.1 ผู้บริหารกำหนดให้มีหน่วยภายในที่รับผิดชอบโดยตรง ในการกำกับ การขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ/หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	10	มีคำสั่งแต่งตั้ง/หนังสือมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงาน และรายงานผลการขับเคลื่อนแผนฯ เป็นลายลักษณ์อักษร	มีคำสั่ง/หนังสือมอบหมาย กอง/สำนัก/กลุ่มภายในองค์กร รับผิดชอบ ในการกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงาน และรายงานผล การขับเคลื่อนแผนฯ โดยตรง เป็นลายลักษณ์อักษร	มีคำสั่งแต่งตั้ง ในรูปแบบคณะกรรมการ รับผิดชอบ ภายในองค์กร ในการกำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงานและรายงาน ผลการขับเคลื่อนแผนฯ ภายในองค์กร เป็นการเฉพาะ

(2) มิติตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicator) เป็นตัวชี้วัดเกี่ยวกับเครื่องมือหรือวิธีการที่จะทำให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือให้เกิดผลตามนโยบายหรือแผนงานที่กำหนดไว้ มีการนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
3	การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ (เต็ม 20 คะแนน)			
3.1 มีการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการขององค์กรและจัดทำความเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนกับภารกิจขององค์กร	5	มีการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการเชื่อมโยงแผนฯ กับภารกิจองค์กร	มีการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ และจัดทำผังหรือแผนภาพความเชื่อมโยงแผนฯ กับภารกิจองค์กร	มีการวิเคราะห์และจัดทำผังหรือแผนภาพความเชื่อมโยงแผนฯ กับภารกิจองค์กร ระบุไปถึงแผนงานโครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนฯ ปรากฏในผังความเชื่อมโยง

รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
3.2 มีการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ/หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เชื่อมโยงกับภารกิจขององค์กร และมีโครงการ/กิจกรรมรองรับ	5	มีโครงการ กิจกรรม เชื่อมโยงรองรับ การขับเคลื่อน แผนฯ สอดแทรก ในแผนปฏิบัติการ ประจำปี ขององค์กร	มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ด้านสิทธิมนุษยชน ขององค์กร เป็นการเฉพาะ โดยเชื่อมโยงกับแผนฯ	มีการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ด้านสิทธิมนุษยชน ขององค์กร เป็นการเฉพาะ โดยเชื่อมโยงกับแผนฯ และมีการระบุขั้นตอน หรือวิธีการ หรือ ระยะเวลาในการติดตาม ประเมินผล
3.3 การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรที่สอดคล้องเชื่อมโยงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่ง)				
3.3.1 กรณี มีส่วนราชการในจังหวัด/ภูมิภาค องค์กรมีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่ส่วนราชการ ระดับจังหวัด /ภูมิภาค เพื่อให้เกิดการปฏิบัติ ที่แท้จริง	10	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่ส่วนราชการ ระดับจังหวัด / ภูมิภาคในรูปแบบ การแถลงนโยบาย หรือประชุมออนไลน์	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่ส่วนราชการ ระดับจังหวัด / ภูมิภาคในรูปแบบ หนังสือสั่งการเป็น ลายลักษณ์อักษร	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่ส่วนราชการ ระดับจังหวัด / ภูมิภาคในรูปแบบ การแถลงนโยบาย หรือประชุมออนไลน์ และมีหนังสือสั่งการ เป็นลายลักษณ์อักษร
3.3.2 กรณี ไม่มีส่วนราชการระดับจังหวัด/ ภูมิภาค องค์กรมีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่หน่วยงานภายในอย่างทั่วถึง	10	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่หน่วยงานภายใน ในรูปแบบการแถลง นโยบาย หรือ ประชุมออนไลน์	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่หน่วยงานภายใน ในรูปแบบหนังสือ สั่งการเป็นลาย ลักษณ์อักษร	มีการถ่ายทอดแผนฯ ไปสู่หน่วยงานภายใน ในรูปแบบการแถลง นโยบาย หรือประชุม ออนไลน์ และมีหนังสือสั่งการ เป็นลายลักษณ์อักษร
4 การปลูกฝัง สร้างการรับรู้ ความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (15 คะแนน)				
4.1 มีการจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ ภารกิจขององค์กรโดยนำมิติด้านสิทธิมนุษยชน มาเชื่อมโยง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ให้ดียิ่งขึ้นด้วย	5	แสดงหลักฐาน การจัดทำและเผยแพร่ สื่อประชาสัมพันธ์ ภารกิจขององค์กร	แสดงหลักฐาน การจัดทำและเผยแพร่ สื่อประชาสัมพันธ์ ภารกิจขององค์กร โดยนำมิติด้าน สิทธิมนุษยชน มาเชื่อมโยง	แสดงหลักฐาน การจัดทำและเผยแพร่ สื่อประชาสัมพันธ์ ภารกิจขององค์กร ที่มีการนำมิติด้าน สิทธิมนุษยชน มาเชื่อมโยง และมีการ ติดตามประเมินผล

รายละเอียดหลักเกณฑ์		คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
					ความรู้ความเข้าใจ
	4.2 มีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรม/สัมมนา หรือศึกษาหลักสูตรออนไลน์ด้านสิทธิมนุษยชน ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภายนอก หรือหน่วยงาน ภายใน	5	น้อยกว่าร้อยละ 5 ของบุคลากรทั้งหมด	มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 5 ของ บุคลากรทั้งหมด	บุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถถ่ายทอด ความรู้ด้าน สิทธิมนุษยชน ให้บุคลากรอื่น ในองค์กรได้ มากกว่าหรือ เท่ากับร้อยละ 5 ของบุคลากรทั้งหมด
	4.3 องค์กรมีการสอดแทรก ประยุกต์ ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในการอบรม/ สัมมนา หรือมีการจัดฝึกอบรม/จัดทำ หลักสูตรให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็น การเฉพาะ	5	มีการสอดแทรก ความรู้ด้าน สิทธิมนุษยชนในการ ปฏิบัติงานในการ อบรมต่าง ๆ แก่บุคลากร	มีการสอดแทรกความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชน ในการปฏิบัติงาน ในการอบรมต่าง ๆ แก่ บุคลากรอย่างน้อย กว่าร้อยละ 20 ของ การจัดอบรมทั้งหมด	มีการอบรม ให้ความรู้ด้าน สิทธิมนุษยชน ในการปฏิบัติงาน ให้บุคลากร เป็นการเฉพาะ
5	การสร้างกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้รับบริการรับรู้สิทธิเข้าถึงบริการขององค์กร รวมทั้งมีช่องทางร้องเรียนร้องทุกข์ได้โดยสะดวก (เต็ม 10 คะแนน)				
	5.1 มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการ กลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ แรงงานต่างด้าว ฯลฯ รับรู้สิทธิ และสามารถเข้าถึงการบริการ ขององค์กรได้โดยสะดวก เช่น เว็บไซต์เพื่อ คนพิการทางสายตา application สำหรับ คนพิการ สื่อสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ การทำ ทางลาดสำหรับคนพิการที่จอดรถคนพิการ ห้องน้ำคนพิการ ผู้สูงอายุ สื่อภาษา ต่างประเทศ การออกมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือ ส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิได้เช่นเดียวกับ บุคคลอื่น ฯลฯ	5	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเปราะบาง เข้าถึงบริการ ขององค์กร	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเปราะบาง เข้าถึงบริการของ องค์กร อย่างน้อย 1 ช่องทาง	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเปราะบาง เข้าถึงบริการ ขององค์กร มากกว่า 2 ช่องทาง

รายละเอียดหลักเกณฑ์		คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
5.2	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวกให้บุคลากรภายในองค์กร ประชาชน กลุ่มเปราะบาง อาทิ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ฯลฯ สามารถเข้าถึง การร้องเรียนร้องทุกข์ ได้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เช่น เว็บไซต์ สื่อสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ สื่อภาษาต่างประเทศ การออก มาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้ บุคคลสามารถใช้สิทธิได้เช่นเดียวกับบุคคล อื่น ๆ	5	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้บุคลากรภายใน องค์กร ประชาชน ทั่วไป สามารถ เข้าถึงการร้องเรียน ร้องทุกข์	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้บุคลากรภายใน องค์กร ประชาชน ทั่วไป และกลุ่ม เปราะบาง สามารถเข้าถึงการ ร้องเรียนร้องทุกข์ อย่างน้อย 2 ช่องทาง	มีกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวก ให้บุคลากรภายใน องค์กร ประชาชน ทั่วไป เข้าถึงการร้องเรียน ร้องทุกข์ เป็นการเฉพาะ อาทิ ช่องทางการ ร้องเรียนสำหรับ คนพิการ คนต่างชาติ ผู้สูงอายุ ฯลฯ

(3) **มิติตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicator)** เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานหรือความพยายามที่จะดำเนินการตามโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สิทธิในด้านต่าง ๆ เกิดผลขึ้นจริงทั้งในแง่ของสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

รายละเอียดหลักเกณฑ์		คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
6	มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม หรือการบริหารงาน โดยใช้สิทธิมนุษยชนเป็นฐาน (Human Rights based Approach) (เต็ม 10 คะแนน)				
	มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง/ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	10	มีการวิเคราะห์ ความเสี่ยง/ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน	แสดงรายงานผล การวิเคราะห์ ความเสี่ยง/ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน น้อยกว่าร้อยละ 5 ของโครงการที่ได้รับ การอนุมัติทั้งหมด	แสดงรายงานผล การวิเคราะห์ ความเสี่ยง/ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน มากกว่าร้อยละ 5 ของโครงการที่ได้รับ การอนุมัติทั้งหมด
7	มีการประเมินผลโครงการ กิจกรรม ตามข้อ 6 (เต็ม 5 คะแนน)				
	7.1 มีการติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรม	2.5	มีการติดตาม ประเมินผล โครงการ/กิจกรรม ตามข้อ 6	-	แสดงหลักฐานการ ติดตาม ประเมินผล เช่น แบบประเมิน แบบสอบถาม ฯลฯ โครงการตามข้อ 6

	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนน เต็ม	รายละเอียด		
	7.2 มีการนำข้อเสนอแนะมาจัดทำเป็น บทสรุปหรือแนวทางการพัฒนาเพื่อปรับปรุง โครงการ/ กิจกรรม ที่อาจจะเมิดสิทธิมนุษยชน ตามข้อ 6	2.5	มีการจัดทำทสรูป หรือแนวทางการ พัฒนาปรับปรุง โครงการตามข้อ 6	-	แสดงหลักฐาน เอกสารสรุปผล การวิเคราะห์ โครงการตามข้อ 6
8	มีกลไก การตรวจตรา หรือเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เต็ม 15 คะแนน)				
	8.1 มีกลไก การตรวจตรา หรือเครื่องมือ ในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน ขององค์กร เช่น การเฝ้าระวังไม่ให้มีโอกาศ เกิดการล่วงละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงาน การเฝ้าระวังการดำเนินโครงการที่ไม่ก่อให้เกิด การละเมิดสิ่งแวดล้อมและชุมชน	5	มีกลไก ช่องทาง หรือเครื่องมือในการ เฝ้าระวังการละเมิด สิทธิมนุษยชน ขององค์กร อย่างน้อย 1 ช่องทาง	มีกลไก ช่องทาง หรือเครื่องมือในการ เฝ้าระวังการละเมิด สิทธิมนุษยชน ขององค์กร อย่างน้อย 2 ช่องทาง	มีกลไก ช่องทาง หรือเครื่องมือใน การเฝ้าระวังการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ขององค์กร มากกว่า 2 ช่องทาง
	8.2 มีกลไกการจัดการข้อร้องเรียนร้องทุกข์ กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการชุมนุม ประท้วง กรณีการร้องเรียนผ่านสื่อ ฯลฯ พร้อมทั้ง กำหนดผู้รับผิดชอบ	5	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน ในการจัดการ ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ และมีคำสั่ง/หนังสือ สั่งการมอบหมาย เจ้าหน้าที่ รับผิดชอบ	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน ในการจัดการ ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ และมีคำสั่ง/หนังสือ สั่งการมอบหมาย สำนัก กอง กลุ่ม ภายในองค์กร รับผิดชอบ	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน ในการจัดการ ข้อร้องเรียนร้องทุกข์ และมีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการ/ คณะทำงาน รับผิดชอบ
	8.3 มีการดูแลการจัดการผลกระทบที่เกิดจาก การดำเนินงานขององค์กรอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	5	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน หรือกลไกในการดูแล จัดการผลกระทบ ที่เกิดจากการ ดำเนินงาน ขององค์กร	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน หรือกลไกในการดูแล จัดการผลกระทบ ที่เกิดจากการ ดำเนินงาน ขององค์กร และมีการ กำหนดกรอบ ระยะเวลาดำเนินการ ที่ชัดเจน	มีการจัดทำ กระบวนการ ขั้นตอน หรือกลไก ในการดูแลจัดการ ผลกระทบที่เกิดจาก การดำเนินงาน ขององค์กร พร้อมทั้ง กำหนดกรอบ ระยะเวลาดำเนินการ ที่ชัดเจน และมีการ จัดทำทสรูป

ชั้น B การเสนอโครงการ/นวัตกรรม ด้านด้านสิทธิมนุษยชน (ประเมินตนเอง) 100 คะแนน
น้ำหนักร้อยละ 30

คำอธิบาย : เป็นการนำเสนอโครงการ หรือกิจกรรม หรือนวัตกรรม ที่โดดเด่น และดำเนินการแล้ว ไม่เกิน 2 ปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565) โดยให้อธิบายความเป็นมา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ การดำเนินการ และผลลัพธ์ และแนบเอกสารหลักฐานประกอบ

หลักเกณฑ์	รายละเอียด		
	พอใช้	ดี	ดีมาก
1. กระบวน การจัดการ (30 คะแนน)			
1.1 ความเป็นมา และสภาพปัญหา ที่เชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ และ/หรือแผนปฏิบัติการ ระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	ระบุสภาพปัญหา ความต้องการหรือเหตุผล ความจำเป็นของสิ่ง ที่จะพัฒนาได้ชัดเจน	ระบุสภาพปัญหา ความต้องการหรือเหตุผล ความจำเป็นของสิ่ง ที่จะพัฒนาได้ชัดเจน และมีการจัดลำดับ ความสำคัญ	ระบุสภาพปัญหา ความต้องการหรือเหตุผล ความจำเป็นของสิ่งที่จะ พัฒนาได้ชัดเจนและมีการ จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาและมีหลักฐาน อ้างอิงแสดงความสอดคล้อง เชื่อมโยงด้านหรือกลุ่ม เปราะบางภายใต้แผน ฯ
1.2 แนวทางการแก้ปัญหา และ พัฒนา สามารถระบุได้ว่าโครงการ ดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่าง ชัดเจน และสามารถระบุประโยชน์ ที่ได้รับอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม	เสนอแนวทางแก้ปัญหา หรือการพัฒนาโดยใช้ หลักการในการออกแบบ ผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหา หรือสิ่งที่จะพัฒนา	เสนอแนวทางแก้ปัญหา หรือการพัฒนา โดยใช้ หลักการในการออกแบบ ผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหา หรือสิ่งที่จะพัฒนา และ สอดคล้องกับความต้องการ ขององค์กร	เสนอแนวทางแก้ปัญหา หรือการพัฒนา โดยใช้ หลักการในการออกแบบ ผลงานที่สัมพันธ์กับปัญหา หรือสิ่งที่จะพัฒนาและ สอดคล้องกับความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมายและองค์กร เชื่อมโยงแผนฯ
1.3 การใช้ทรัพยากร	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง เหมาะสม สอดคล้องกับ บริบท ขององค์กร	ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง เหมาะสม คุ่มค่า สอดคล้อง กับบริบทขององค์กร	ประยุกต์ใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างเหมาะสม คุ่มค่า สอดคล้องกับบริบทองค์กร เชื่อมโยงแผน ฯ หรืออาจมี การอาศัยภาคีเครือข่ายใน การร่วมกิจกรรมในโครงการ
2. ความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์ (20 คะแนน)	โครงการ/กิจกรรมมีองค์กร อื่นดำเนินการอยู่แล้ว แต่ นำมาใช้ในองค์กร	โครงการ/กิจกรรมมีองค์กร อื่นดำเนินการอยู่แล้วแต่ นำมาพัฒนาใช้ให้เหมาะสม กับองค์กร	ไม่เคยมีใครพัฒนามาก่อน เป็นโครงการ/กิจกรรม ที่เกิดจากความริเริ่มของ ผู้บริหาร หรือบุคลากร ในองค์กร

หลักเกณฑ์	รายละเอียด		
	พอใช้	ดี	ดีมาก
3.การนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงต่อการพัฒนางาน (20 คะแนน)	กระบวนการพัฒนาผลงานนวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ร่วมกันเฉพาะบุคคล	กระบวนการพัฒนาผลงานนวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ร่วมกันเฉพาะกลุ่ม	กระบวนการพัฒนาผลงานนวัตกรรมก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันทั้งองค์กรเชื่อมโยงแผนฯ รวมทั้งการแสดงให้เห็นว่าจะมีความยั่งยืนต่อไปในอนาคต
4. เพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับบริการ (20 คะแนน)	เพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปฏิบัติงาน	เพิ่มคุณค่าให้กับผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	เพิ่มคุณค่าให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เชื่อมโยงแผนฯ
5. มีการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (10 คะแนน)	ไม่มีการประเมินผลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มีการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มีการนำผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงพัฒนางานเชื่อมโยงแผนฯ

การตรวจผลงานเชิงประจักษ์ (Site Visit Review) 100 คะแนน

คำอธิบาย : เป็นการตรวจประเมินองค์กรโดยคณะกรรมการฯ ในรูปแบบ Online หรือ Onsite โดยองค์กรจะต้องนำเสนอ วิสัยทัศน์ ความยั่งยืนของการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนนำเสนอความโดดเด่น แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านสิทธิมนุษยชน แสดงผลลัพธ์สำคัญที่สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงาน ที่มีความเชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และหรือแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 หรือการนำหลักการสิทธิมนุษยชนมาประยุกต์ใช้กับองค์กร สามารถยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจน รวมทั้งอธิบายแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ข้อคำถาม
1. การบริหารจัดการองค์กร (เต็ม 40 คะแนน)
1.1 สามารถแสดงวิสัยทัศน์และอธิบายเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนกับองค์กรได้ด้วยความเข้าใจ
1.2 องค์กรแสดงผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างเป็นระบบ มีกลไกที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
1.3 มีการดูแลจ้าง พนักงาน และบุคลากรขององค์กร ให้ได้รับการคุ้มครองนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด
1.4 สามารถแสดงให้เห็นถึงมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ หรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มเปราะบางต่าง ๆ อาทิ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ คนต่างด้าว
2. ความยั่งยืนของการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน (เต็ม 40 คะแนน)
2.1 องค์กรสามารถแสดงความตั้งใจและเจตจำนงในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่ระดับนโยบาย ถ่ายทอดไปสู่ระดับปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นถึงความยั่งยืนของการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร
2.2 องค์กรมีการดำเนินการ/มีแผนการดำเนินงานโดยนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนขยายผลไปยังองค์กรอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
2.3 องค์กรมีการจัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learn) ว่าได้เรียนรู้อะไรจากการดำเนินงานตามการประกาศนโยบาย ที่เคารพสิทธิมนุษยชน
3. การประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เต็ม 20 คะแนน)
เปิดโอกาสให้กรรมการได้สัมภาษณ์ สอบถามลูกจ้าง พนักงาน บุคลากร และ/หรือผู้รับบริการขององค์กร

ประเด็นคำถามบังคับ (จัดส่งข้อมูลกลับมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ)

1. ท่านคิดว่า อะไรเป็นจุดเด่นขององค์กรที่ทำให้ได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน
2. การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ส่งผลอย่างไรต่อองค์กรของท่าน
3. หากได้รับรางวัลองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ท่านมีแนวทางต่อยอด หรือ ขยายผล การดำเนินการองค์กรให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างไร